

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/713/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6913202070
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6913202070.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s. r. o., IČO: 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, 851 01 Bratislava, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., IČO: 36 613 843, so sídlom Pajštúnska 5, 851 01 Bratislava, proti odporcovi T. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. XX, zast. JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom so sídlom J. Kráľa 5/A, 984 01 Lučenec, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Nám. legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 176 778, zast. JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom so sídlom J. Kráľa 5/A, 984 01 Lučenec, o zaplatenie 1.636,22 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu v Rimavskej Sobote zo dňa 09. 04. 2013, č. k. 6C/52/2013 - 82, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal, aby mu odporca zaplatil sumu 1636,22 eur s príslušenstvom, zamietol.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že navrhovateľ nadobudol pohľadávku voči odporcovi postúpením od Slovenskej sporiteľne, a.s., s ktorou odporca dňa 12.12.2005 uzavrel zmluvu o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka, od ktorej však Slovenská sporiteľňa odstúpila, pre neplnenie podmienok zo strany odporcu a vyzvala odporcu na vrátenie dlžnej sumy. Deň odstúpenia od zmluvy okresný súd vyvodil z Prílohy č. 1. k Zmluve o postúpení pohľadávky zo dňa 15.12.2011, kde k tomuto dátumu je uvedený počet dní omeškania 1271, konečná splatnosť úveru bola stanovená na deň 20.11.2010 a odporca splátky navrhovateľovi resp. jeho právneho predchodcovi poukazoval len do 19.02.2009. Súd mal potom za dokázané, že k odstúpeniu došlo pred dňom plánovanej konečnej splatnosti, hoci navrhovateľ deň odstúpenia od zmluvy v návrhu neuvádzal a ani žiaden iný dôkaz o tom súdu nepredložil. Súd uzavrel, že nakoľko navrhovateľ podal návrh na súd dňa 20.02.2013 a jeho nárok sa stal splatný pred 20.02.2010, nárok je premlčaný vychádzajúc z trojročnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka. A nárok navrhovateľa bol premlčaný už v čase uzavretia Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku dňa 21.08.2012 (Dohoda). Dohodu súd považuje za neúčinnú, nejedná sa o platné uznanie záväzku a preto nemohlo dôjsť k plynutiu novej premlčacej doby. Odporca totiž nevedel, že ide o premlčaný nárok a Dohodu podpísal v domnienke, že ide iba o splátkový kalendár.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p., zásady úspechu vo veci, a súd úspešnému odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu priznal od navrhovateľa náhradu trov vo výške 307,00 eur, pozostávajúcich z trov ich právneho zastúpenia. Navrhovateľ je trovy povinný zaplatiť k rukám advokáta do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil (§ 220 O. s. p.) tak, že vyhovie návrhu navrhovateľa v celom rozsahu

a prizná navrhovateľovi náhradu trov prvostupňového aj odvolacieho konania, alebo aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 O. s. p.).

Namietal, že súd vec neprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav. Súd neprihliadol na jednoznačný dôkaz, že odporca sa s veriteľom (navrhovateľom) dohodli na splátkach a zároveň uznal svoj záväzok voči navrhovateľovi dňa 21.08.2012. K podpisu Dohody odporca nebol žiadnym spôsobom donútený. Na Dohodu sa nevzťahujú ustanovenia o neprijateľných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, pretože navrhovateľ ako postupník tu nemá postavenie dodávateľa. Súd vybočil z medzí a účelu ochrany spotrebiteľa upravenej v Občianskom zákonníku, negoval hmotnoprávne inštitúty a to uznanie práva v zmysle § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka a uznanie dlhu v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka, vychádzajúc iba z domnienok, ktoré riadne neodôvodnil. V danom prípade došlo k uznaniu nepremiľčaného záväzku, pretože splatnosť poslednej splátky úveru nastala dňa 20.11.2010 a Dohoda bola podpísaná dňa 21.08.2012. Navrhovateľ poukazuje na fakt, že právny predchodca navrhovateľa (postupca) neukončil záväzkovo právny vzťah uzatvorený s odporcom, nevyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, zmluvu nevypovedal a taktiež neodstúpil od zmluvy, preto navrhovateľ (postupník) ani nedisponuje dokladmi, ktoré by danú skutočnosť ukončenia zmluvy zo strany postupcu pohľadávky preukázali. Pokiaľ súd nemal za preukázané predčasné ukončenie zmluvy mal nárok navrhovateľa posudzovať v súlade s ust. § 103 Občianskeho zákonníka a navrhovateľovi priznať sumu nepremiľčaných splátok (počnúc splátkou splatnou 20.09.2009) spolu s úrokom z omeškania z každej splátky v zákonnej výške odo dňa nasledujúceho po splatnosti každej splátky až do zaplatenia.

Navrhovateľ nesúhlasí ani s tým, aby platil trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka. Vedľajší účastník - združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Zo strany vedľajšieho účastníka ide o neúčelné zvyšovanie trov konania.

K odvolaniu sa vyjadrili odporca i vedľajší účastník na strane odporcu, obaja prostredníctvom (toho istého) právneho zástupcu. Navrhli rozsudok okresného súdu potvrdiť. Odporca, aj vedľajší účastník uplatnili náhradu trov odvolacieho konania podľa vyčíslenia, ktoré je obsahom vyjadrenia.

Navrhovateľ pri uzatváraní Dohody o splátkovom kalendári a uznaní záväzku mal postavenie dodávateľa a dlžník postavenie spotrebiteľa. Postup súdu bol správny, keď Dohodu podrobil kontrole podľa ustanovení spotrebiteľských predpisov. Výsledkom čoho bolo zistenie o neúčinnosti Dohody, pretože pri jej uzatváraní neboli dodržané princípy dobromyseľnosti, čestnosti a navrhovateľom boli využité omyl a lesť v snahe dosiahnuť predĺženie premlčacej doby. Navrhovateľ vo formulárových dohodách necháva dlžným spotrebiteľom uznávať pohľadávky v rozsahu, na ktorý nemá platný právny titul, potom Dohoda je neplatná aj z dôvodu neurčitosti a rozporu s dobrými mravmi. Námietky navrhovateľa voči právnemu zastúpeniu odporcu i občianskeho združenia založeného na ochranu spotrebiteľa, nemajú oporu v platnej právnej úprave.

Podaním doručeným súdu dňa 07.02.2014 odporca a vedľajší účastník doplnili svoje vyjadrenie najmä o argumentáciu týkajúcu sa polemiky aplikácie Občianskeho, alebo Obchodného zákonníka pri posudzovaní spotrebiteľských úverových vzťahov, pričom odporca i vedľajší účastník považujú dogmatickú teóriu absolútneho obchodu v kontexte špeciálnej spotrebiteľskej úpravy za dnešného stavu spoločenského vývoja za prekonanú.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, prejednal vec v medziach daných ust. § 212 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (O. s. p.) bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., a rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (ods. 2).

Okresný súd založil svoje rozhodnutie na zistení, že navrhovateľom uplatňovaný nárok, o ktorom niet pochyb, že navrhovateľ ho nadobudol zmluvou o postúpení pohľadávok od bankovej inštitúcie, je premlčaný, predmetné uznanie „dlhu“ odporcom je právne neúčinné, pričom okresný súd daný záväzkovo-právny vzťah veriteľa (právneho predchodcu navrhovateľa) a dlžníka (odporcu) založený zmluvou o úvere posudzoval podľa ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a podľa ustanovení zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (§ 53, § 100 ods. 1 a § 101).

Odvolací súd však zastáva názor, že v danom prípade, napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, bolo treba na právny vzťah účastníkov aplikovať ustanovenia zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov, pretože predmetná zmluva o úvere bola uzavretá podľa § 497 Obchodného zákonníka, teda je v zmysle § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka tzv. absolútnym obchodným záväzkovým vzťahom, t.j. vždy sa spravuje Obchodným zákonníkom bez ohľadu na to, kto je subjektom týchto vzťahov. Vzhľadom na charakter zmluvy sa preto vzťahujú na túto zmluvu aj ďalšie ustanovenia Obchodného zákonníka, týkajúce sa odstúpenia od zmluvy (§ 344), premlčania a behu premlčacej doby (§ 387 a nasl.). Keďže okresný súd vec právne podľa uvedeného zákona neposudzoval, potom vec nesprávne právne posúdil, čo je dôvod pre zrušenie jeho rozhodnutia odvolacím súdom podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p..

Dôvod pre zrušenie prvostupňového rozhodnutia spočíva i v tom, že podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav, resp. zistený skutkový stav nesprávne vyhodnotil vzhľadom na dôkazy, ktoré sú obsahom spisu, keď okresný súd uzavrel, že v danom prípade došlo zo strany veriteľa (právneho predchodcu navrhovateľa) k odstúpeniu od zmluvy o úvere a k predčasnemu zosplateniu úveru.

Z obsahu spisu vyplýva, že v Zmluve o splátkovom úvere zo dňa 12.12.2005, ktorým bol právnym predchodcom navrhovateľa odporcovi úver poskytnutý, konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na 20.11.2010. Prvá splátka úveru bola splatná 20.01.2006 a dohodnutá periodicita splátok vždy k 20-tému dňu kalendárneho mesiaca.

Zo skutočností uvádzaných prvostupňovým súdom v odôvodnení jeho rozhodnutia, že nakoľko konečná splatnosť úveru pripadla na deň 20.11.2010, pričom odporca poslednú úhradu splátky vykonal dňa 19.02.2009, a v zmysle Prílohy č. 1. k Zmluve o postúpení pohľadávky zo dňa 15.12.2011, bol odporca k 15.12.2011 v omeškaní 1271, okresný súd mal za dokázané, že k odstúpeniu došlo pred dňom plánovanej konečnej splatnosti úveru, t.j. pred 20.11.2010 a aj pred 20.02.2010. Potom, keďže navrhovateľ doručil súdu návrh na začatie konania dňa 20.02.2013, pričom jeho nárok sa podľa názoru súdu stal splatným 20.02.2010, považoval nárok navrhovateľa ako celok za premlčaný (aplikujúc trojročnú premlčaciu dobu podľa § 101 Občianskeho zákonníka).

Avšak podľa názoru odvolacieho súdu jednoznačne a riadne nemožno mať za preukázané, že splatnosť celého úveru (mimoriadna splatnosť) nastala ešte pred termínom konečnej splatnosti úveru, t.j. pred 20.11.2010 resp. najneskôr k 20.02.2010, ktorý názor si osvojil okresný súd, pretože v spise niet žiaden doklad o tom, že už k tomuto dňu (ani k inému dňu) bola bankou vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru (táto nenastáva automaticky nesplácaním úveru), a to napriek tomu, že v Prílohe č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok - stav úveru k 15.12.2011, sa uvádza údaj - počet dní omeškania 1271, z ktorého prvostupňový súd (aj odporca) odvodzujú (nesprávne) zosplatenie celého úveru pred konečnou splatnosťou úveru. Na tom nič nemení ani skutočnosť, keď v Prílohe č. 1 je uvedené, že odporca splátky navrhovateľovi resp. jeho právnenému predchodcovi „poslednú úhradu vo výške 50,00 eur vykonal dňa 19.02.2009“.

Navrhovateľ deň odstúpenia od zmluvy v návrhu neuvádzal a ani žiaden iný dôkaz o tom súdu nepredložil. Rovnako takýto dôkaz súdu nepredložil ani odporca na svoju obranu. Odvolací súd zastáva názor, že v konaní nebolo preukázané, že došlo k odstúpeniu od zmluvy o úvere, t.j. k odstúpeniu s následkom predčasnej (mimoriadnej) splatnosti celého úveru (zostatku úveru naraz) pred dohodnutou konečnou splatnosťou úveru.

V zmluve o úvere bolo dohodnuté plnenie (splácanie úveru) v splátkach, potom je namieste posúdenie premlčania nezaplatených splátok úveru do konečnej splatnosti úveru v zmysle ust. Obchodného zákonníka, keďže odporca a vedľajší účastník na strane odporcu vzniesli námietku premlčania.

Pokiaľ ide o úvahy okresného súdu vyslovené v jeho rozhodnutí a týkajúce sa právnej relevantnosti Dohody o uzavretí splátkového kalendára a o uznaní záväzku, ktorú účastníci mali uzavrieť dňa 21.08.2012, odvolací súd uvádza, že pokiaľ ide o dohodu o uznaní záväzku, takúto možnosť upravuje len Obchodný zákonník, pretože Občiansky zákonník dohodu o uznaní záväzku nepozná, pretože § 558 upravuje uznanie dlhu. Citované ustanovenie nič nehovorí o uznaní premlčacieho záväzku, pretože

citované ustanovenie hovorí len o tom, že pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

Vzhľadom na to, že Obchodný zákonník má ucelenú úpravu premlčania, nemožno použiť ust. § 558 ani úpravu Občianskeho zákonníka. Obchodný zákonník neobsahuje úpravu ohľadom vedomosti pri uznaní záväzku a premlčaní dlhu. V zmysle Obchodného zákonníka uznanie záväzku dlžníkom spočíva v tom, že v tomto rozsahu záväzok trvá v čase uznania. V zmysle Obchodného zákonníka to platí aj v prípade, keď pohľadávka bola v čase uznania premlčaná, a to bez ohľadu na to, či uznávajúci o premlčaní v čase uznania vedel alebo nie.

Okrem toho treba zdôrazniť, že na rozdiel od Občianskeho zákonníka Obchodný zákonník považuje za uznanie záväzku tiež určité nie písomné, ale faktické úkony dlžníka, teda jeho konanie, predovšetkým platenie úrokov, či čiastočné plnenie záväzku dlžníkom. To má za následok, že pri čiastočnom plnení dlžník uznáva aj zvyšok záväzku.

Vzhľadom na vyššie uvedené preto treba posudzovať aj dohodu o uznaní záväzku, pričom nie je dôležité, či dlžník mal vedomosť o premlčaní dlhu alebo nie. Dohoda o uznaní záväzku je zákonom predpokladaný a dovolený inštitút, preto nie je žiaden logický dôvod preto, aby nemohol byť používaný. Dohodu treba preto skúmať z tohto pohľadu a zaoberať sa podrobne okolnosťami, za ktorých došlo k prejavu vôle a uznaniu záväzku, k tomu je vhodné vypočuť a osobu, ktorá s odporcom dohodu uzavrela, pokiaľ nie je zasielaná poštou.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd vo veci znova rozhodne, pritom sa bude riadiť právnym názorom odvolacieho súdu vyslovenom v tomto rozhodnutí.

K námietke navrhovateľa týkajúcej sa právneho zastúpenia účastníkov konania odvolací súd uvádza, že O. s. p. nevyklučuje, aby účastník (ktorýkoľvek) sa dal zastúpiť advokátom (§ 18, § 24, § 25 ods. 1 O. s. p.). Odporca i vedľajší účastník využili toto zákonné právo, ktoré im nemožno upierať. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.